

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.2, 2015, pp.562-575

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย
THE PRIORITY NEEDS TO ENHANCE A PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY
OF KULARBWITTAYA SCHOOL

นายอานนท์ จิตติคุณากร*

Aanon Thitikunakorn

ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์**

Walaiporn Siripirom, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 101 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 82.18 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตรงกัน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตรงกัน คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการร่วมมือร่วมพลัง รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน และด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ ส่วนด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: hukang_deb@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: walaiporn52@yahoo.com

ISSN1905-4491

Abstract

This research was conducted using a descriptive research method. The objectives of this research were 1) to study the actual state and the desirable state of a professional learning community of Kularb Wittaya School. 2) To study the priority needs to enhance a professional learning community of Kularb Wittaya School. The population of this study consisted of 101 Kularb Wittaya School's teachers. The research instrument used in this study was the 5 level rating scaled questionnaire, 82.18% of questionnaires were returned. The data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}).

The findings indicated that 1) the actual state and desirable state of professional learning community of Kularb Wittaya School in term of the overall and each characteristic was practiced at a high level. Considering each characteristic, it found that the characteristic with the highest mean score is consistent with the shared visions. The two groups with the lowest mean score is matching the supportive conditions. 2) The priority needs to enhance a professional learning community of Kularb Wittaya School found that the characteristic with the highest priority needs index was the collaboration, followed by the shared leadership, the collective learning and the supportive conditions, respectively. While the shared visions was the characteristic with the lowest priority needs index.

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น/ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ/ โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย

KEYWORDS: THE PRIORITY NEED/ PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY/ KULARBWITTAYA SCHOOL

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ได้เริ่มเข้าสู่กระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าสังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่ใช้ความรู้และนวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและการผลิต มากกว่าเงินทุนและแรงงาน ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการขับเคลื่อนและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมให้ มีประสิทธิภาพนั้น คือ ประชากรที่มีการศึกษาและแรงงานที่มีความรู้และมีฝีมือ (สิริวิ พิศุทธิสินธพ, 2554; ศิริรัตน์ จำปีเรือง และอมรรัตน์ วัฒนาธร, 2553; ไพรัช ธัชพงษ์, ม.ป.ป.) แต่จากการศึกษาสภาพของสังคมไทยพบว่าคุณภาพทางการศึกษาของประชากรไทยโดยเฉลี่ยต่ำลง และมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับหลายประเทศในระดับเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยจึงได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนากำลังคนอย่างต่อเนื่อง โดยการปฏิรูปดังกล่าวจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดอุดมการณ์สำคัญในการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) โดยระบุวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจนว่า “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ”

หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอน เป็นสำคัญ และกลไกที่สำคัญมากประการหนึ่ง ซึ่งช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดังกล่าวประสบผลสำเร็จก็คือ

ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากแนวทางดำเนินการแบบเดิมที่ผ่านมาไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็น “โรงเรียนแห่งการเรียนรู้” (The Learning School) โดยการจัดให้มี “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community) ขึ้นภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นเวทีที่มีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคน ได้ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกัน รวมทั้งสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา โดยจะต้องเปลี่ยนโรงเรียนให้เป็นชุมชนที่ส่งเสริมให้สมาชิกมีความเป็นผู้นำด้วยการมีเป้าหมายร่วมกัน ไว้วางใจกัน มีอิสระในการทำงาน เชื่อในความสามารถของแต่ละคน และเชื่อว่าถ้าบุคคลรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแล้ว เขาจะปกป้ององค์กร กระตือรือร้นเพื่อให้บรรลุตามพันธกิจและค่านิยมขององค์กร โดยสมาชิกเป็นบุคคลที่จะนำพาความก้าวหน้ามาให้องค์กร สมาชิกจะมีน้ำใจต่อกันและสร้างสรรค์ภาวะผู้นำให้กระจายทั่วทั้งองค์กรในฐานะที่เป็นสมาชิกในองค์กร และจะสร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2556; สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2556)

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ.2550 และ พ.ศ. 2552 พบว่าสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนยังมีอยู่มากมาย ทั้งครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากภาระงานสอนมากเกินไป ครูไม่มีศักยภาพเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูขาดขวัญและกำลังใจ ขาดการนิเทศ ติดตามผลและการพัฒนา การอบรมครูไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู เป็นผลเชื่อมโยงให้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยแนวคิดการศึกษาบทเรียนยังไม่ปรากฏชัดเจน (ไผ่ วสียงกูร, 2557)

โรงเรียนกุหลาบวิทยา เป็นโรงเรียนคาทอลิกของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของประเทศอย่างมีคุณภาพ ภายใต้วิสัยทัศน์ (Vision) และพันธกิจ (Mission) ข้อหนึ่งที่ว่า “ส่งเสริมโรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้” ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาคาทอลิกในปัจจุบันมุ่งเน้นให้มีการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งความรักเอื้ออาทร จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีความเป็นชุมชนและประชาคม มีบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน โดยทุกคนจะปฏิบัติต่อกันด้วยความยุติธรรม ความเสมอภาคเคารพในศักดิ์ศรี ให้เสรีภาพในความคิด มีเมตตาเอื้ออาทร รักด้วยจริงใจ ให้อภัย ผู้บริหารถือว่าครูและบุคลากรทุกคนเป็นผู้ร่วมงาน ต้องให้เกียรติกันและกัน อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และเน้นศาสนสันติ (เอกชัย ชินโคตร, 2551) โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขึ้นในโรงเรียน จะเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน อันจะนำไปสู่การร่วมมือกันของบุคลากรในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความรู้ระหว่างกัน เกิดความไว้วางใจกันในการทำงาน ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหา สร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ตามวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) และเพื่อเป็นการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาคาทอลิก และวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ที่ว่า “ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้” อีกทั้งพัฒนาความสามารถและทัศนคติของครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนให้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึง

มีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
กุหลาบวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาเป็นแนวทางในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพในโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพให้กับนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
กุหลาบวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
กุหลาบวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน ปี 2557 – 2558 จำนวน 101 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน
กุหลาบวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยใช้กรอบแนวคิดของ
Hord (1997) และ Bolam et al. (2005) สรุปเป็นคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ 5
ประการ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared visions)
2. การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration)
3. ภาวะผู้นำร่วม (Shared leadership)
4. การเรียนรู้ร่วมกัน (Collective learning)
5. การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Supportive conditions)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการเป็นชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)
2. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตของกรอบแนวคิดการวิจัย จัดทำ
ตารางวิเคราะห์แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จากข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ พบว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในช่วง 0.50 – 1.00 จำนวน 34 ข้อ จำแนกตามค่าคะแนน ได้ดังนี้ ค่า IOC = 1.00 จำนวน 24 ข้อ ค่า IOC = 0.75 จำนวน 6 ข้อ และค่า IOC = 0.50 จำนวน 4 ข้อ และเพิ่มเติมจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ข้อ รวมข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 35 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้ว รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 101 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.17 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows version 21.0 โดยใช้สถิติบรรยาย ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จัดลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ที่ได้ปรับปรุงจาก Priority Needs Index (PNI) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ 26 – 30 ปี โดยส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษา และเป็นครูที่สังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำที่สุดตรงกัน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านการร่วมมือรวมพลัง และด้านการเรียนรู้ร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในภาพรวม พบว่า ด้านการร่วมมือรวมพลัง เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านภาวะผู้นำร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ ส่วนด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ ทั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานล้วนมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นที่ตั้งแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ท่านให้ความสำคัญต่อวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานเพื่อให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 ด้านการร่วมมือรวมพลัง พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในภาพรวม ด้านการร่วมมือรวมพลัง อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านการร่วมมือรวมพลังสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ และยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดและต่ำที่สุดตรงกัน ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเกิดขึ้นจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านมีโอกาสได้สนทนาและสะท้อนแนวความคิดที่หลากหลายกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติการสอน และผลการวิจัย เพื่อนำไปสู่การเสาะหาแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านการร่วมมือรวมพลัง พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ท่านมีโอกาสได้สนทนาและสะท้อนแนวความคิดที่หลากหลายกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติการสอน และผลการวิจัย

เพื่อนำไปสู่การเสาะหาแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ท่านเชื่อว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเกิดขึ้นจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน

2.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านภาวะผู้นำร่วมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำร่วมสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ ทั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านยอมรับว่าการทำงานอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ที่จะนำมาซึ่งแนวคิดใหม่ที่ดีกว่าในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุดคือ ท่านประสานกับเพื่อนร่วมงานในการค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดคือ ท่านแสดงบทบาทของการมีภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายในภารกิจต่างๆ จากทางโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านภาวะผู้นำร่วม พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านประสานกับเพื่อนร่วมงานในการค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ท่านนำความคิดเห็นที่แตกต่างกันของเพื่อนร่วมงานมาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาที่ดีแก่ผู้เรียน

2.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านการเรียนรู้ร่วมกันอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ร่วมกันสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ ทั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดและต่ำที่สุดตรงกัน ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านได้รับการนิเทศงานจากหัวหน้างานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านได้รับการแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติงานจากหัวหน้างานทุกครั้ง เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของท่าน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในด้านการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านมีโอกาสได้สนทนากับเพื่อนร่วมงาน เพื่อหาข้อสรุปถึงแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ท่านประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน การอบรมสัมมนา หรือการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยในภาพรวม ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่ามีค่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกข้อ ทั้งนี้ยังพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานมักได้รับความช่วยเหลือและ

สนับสนุนจากโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันต่ำที่สุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านมีเวทีได้สนทนา หรือภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือต่างระดับชั้น

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ท่านรู้สึกว่าการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมีลักษณะเปิดกว้างและสื่อสารถึงกันได้ง่าย ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานมักได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา และลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากบุคลากรในโรงเรียนกุหลาบวิทยามีการทำงานร่วมกันของทุกระดับ ตั้งแต่ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนนั้น มีวัฒนธรรมการทำงานแบบพี่-น้อง คอยช่วยเหลือดูแล และรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความเชื่อร่วมกันว่านักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และเชื่อว่าหากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนร่วมมือร่วมใจกันก็จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิกที่มุ่งเน้นให้มีบรรยากาศความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน ผู้บริหารถือว่าครูและบุคลากรทุกคนเป็นผู้ร่วมงาน ต้องให้เกียรติกันและกัน อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ และเน้นศาสนสันติ (เอกชัย ชินโคตร, 2551) และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของมินตรา ลายสนิทเสรีกุล (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจมาศบุรีพา กรุงเทพมหานคร พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจมาศบุรีพา กรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน จึงได้จัดให้มีการประชุมชี้แจง และเน้นย้ำถึง วิสัยทัศน์ แนวทาง และเป้าหมายในการทำงานให้ครูผู้สอนทราบเป็นระยะๆ ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดความตระหนักถึงภาระในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ที่พบว่า การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เอื้อให้คนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงานที่ต้องรับผิดชอบ และตระหนักถึงคุณค่าในงานนั้นๆ ทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะทำความเข้าใจกับทิศทางการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งอาจเนื่องจากครูผู้สอนแต่ละท่านมีภาระงานสอนที่ค่อนข้างมาก และมีเวลาว่างจากการสอนไม่ตรงกัน ทำให้ไม่มีเวลาสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสารสนเทศจากการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

สภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนกุหลาบวิทยามีความต้องการที่จะมีส่วนร่วม

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง เป้าหมาย และภารกิจในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำของ DuFour et al. (2008) ที่ว่า ต้องสร้างความเห็นพ้องกันระหว่างครู และผู้บริหารในโรงเรียน ให้มีความสนใจร่วมกัน และมองไปในทิศทางเดียวกัน ในการสร้างเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน กุหลาบวิทยา พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การร่วมมือรวมพลัง อาจเนื่องมาจากที่ครูผู้สอนในโรงเรียนยังไม่ค่อยได้มีโอกาสในการสนทนาและสะท้อนแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการเสาะหาแนวทางการปฏิบัติร่วมกัน อีกทั้งยังไม่มีโอกาสในการร่วมมือกันพัฒนาเทคนิควิธีการสอนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการไม่มีการกำหนดตารางเวลาในการประชุม พูดคุย และแลกเปลี่ยนสารสนเทศที่เกิดจากการสอนอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Roberts and Pruitt (2009) และ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ที่เสนอว่า การร่วมมือรวมพลังจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูในโรงเรียนมีการแบ่งปันกลยุทธ์และเทคนิคการสอน มีการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นในการสอน และร่วมกันเสนอแนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นให้เกิดกับผู้เรียน

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานล้วนมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการมุ่งเน้นให้บุคลากรทุกคนคำนึงถึงเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาให้โรงเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 ที่มุ่งพัฒนาให้คนไทยทุกคนมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ และธานินทร์ ณะอม, 2552; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2551) จึงเป็นผลให้ทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาจเนื่องมาจากครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน และมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งอาจจะเห็นแนวโน้มปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครูจึงมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

2. ด้านการร่วมมือรวมพลัง พบว่า สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน กุหลาบวิทยา ด้านการร่วมมือรวมพลังอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนที่คอยช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระงานระหว่างกัน และมีการได้พบปะ พูดคุยกันถึงปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอยู่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านเชื่อว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเกิดขึ้นจากการร่วมมือร่วมใจของ

บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน สอดคล้องกับข้อเสนอของ Senge (1990) ที่กล่าวว่าครูทุกคนจะต้องมีพันธะผูกพันต่อการประกอบวิชาชีพครูของตนเยี่ยงมืออาชีพ ช่วยเหลือทีมงานของตนเองให้มีผลงานสูงขึ้นเท่าที่จะทำได้ และร่วมมือร่วมใจกันยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีที่สุด

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านการร่วมมือรวมพลัง พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านมีโอกาสได้สนทนาและสะท้อนแนวความคิดที่หลากหลายกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติการสอน และผลการวิจัย เพื่อนำไปสู่การเสาะหาแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความต้องการที่จะแบ่งปันกลยุทธ์และเทคนิคการสอน มีการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นในการสอน และร่วมกันเสนอแนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2556) ที่เสนอว่า บรรยากาศความร่วมมือร่วมใจในหมู่ครูผู้สอนจะเกิดขึ้นเมื่อ ครูผู้สอนนำเอาประเด็นปัญหาที่พบเห็น จากการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนขึ้นมาพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ช่วยให้แต่ละคนได้วิเคราะห์และสะท้อนมุมมองของตนในประเด็นนั้นต่อกลุ่มเพื่อนร่วมงาน ทำให้ทุกคนได้มีโอกาสเกิดการเรียนรู้ และได้ข้อสรุปต่อปัญหาจากหลากหลายมุมมองยิ่งขึ้น

3. ด้านภาวะผู้นำร่วม พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน กุหลาบวิทยา ด้านภาวะผู้นำร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนในโรงเรียนกุหลาบวิทยามีความต้องการที่จะประสานความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่มีร่วมกันของสมาชิกในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hord (1997) ที่กล่าวว่า การที่ครู และผู้บริหารมีความพยายามในการประสานความร่วมมือระหว่างกันเป็นการเติมเต็มภาวะผู้นำของทุกคนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด คือ ท่านยอมรับว่าการทำงานอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ที่จะนำมาซึ่งแนวคิดใหม่ที่ดีกว่าในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนในโรงเรียนต้องการที่จะมีส่วนร่วมเสนอ รับฟัง และยอมรับวิธีการดำเนินงานของเพื่อนร่วมงานที่แตกต่างจากตนเอง นำมาปรับใช้และร่วมกันพัฒนาวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้แนวคิดที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านภาวะผู้นำร่วม พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านประสานกับเพื่อนร่วมงานในการค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่า ครูในโรงเรียน กุหลาบวิทยา มีความต้องการที่จะร่วมกันแสวงหาวิธีการ หรือแนวทาง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยอาจจะอยู่ในฐานะผู้ริเริ่มวิธีการ หรือเป็นผู้สนับสนุนและนำแนวทางของเพื่อนร่วมงานไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ที่ว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านได้รับการนิเทศงานจากหัวหน้างานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันครูผู้สอนได้รับการนิเทศจากหัวหน้างานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ แต่ทั้งนี้ครูผู้สอนก็ยังคงมุ่งหวังให้ระบบการนิเทศการสอนของโรงเรียนมีความชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการนิเทศนั้นไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ สายใจ ประยูรสุข (2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน โรงเรียนยานนาเวศวิทยาเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมาก

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านการเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านมีโอกาสได้สนทนากับเพื่อนร่วมงาน เพื่อหาข้อสรุปถึงแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Louis et al. (อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2556) ที่พบว่า ครูไม่มีโอกาสจะได้พบปะเพื่อแสวงหาความร่วมมือทางวิชาชีพซึ่งกันและกันได้ เนื่องจาก การจัดชั่วโมงสอน เมื่อหมดการสอนแต่ละคาบเวลา ครูจะต้องเคลื่อนย้ายการสอนจากห้องหนึ่งไปอีกห้องหนึ่งตลอดเวลา ทั้งที่ครูจำเป็นต้องมีโอกาสได้ร่วมกันพิจารณาหากกลยุทธ์ใหม่ๆ ด้านการสอน ที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้การจัดตารางเวลาที่ว่างตรงกันเพื่อให้ครูได้ปฏิสัมพันธ์ จึงเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า สภาพปัจจุบันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุด ซึ่งตรงกับสภาพที่พึงประสงค์ คือ ท่านและเพื่อนร่วมงานมักได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากโรงเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนกุหลาบวิทยาให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้สอนให้ได้เข้าร่วมอบรมทั้งในและนอกโรงเรียน รวมไปถึงการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้ครูได้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer (1969) ที่กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) คือความต้องการภายใน เพื่อการพัฒนาตัวเอง เพื่อความเจริญเติบโต พัฒนา และใช้ความสามารถของตัวเองได้เต็มที่ แสวงหาโอกาสในการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน กุหลาบวิทยาในด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ท่านรู้สึกว่าการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมีลักษณะเปิดกว้างและสื่อสารถึงกันได้ง่าย แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารในโรงเรียนยังไม่เปิดกว้างและสามารถสื่อสารกันได้ง่ายเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากครูมีภาระงานสอนมาก ไม่มีเวลาในการพบปะพูดคุย ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบของ Boyer (อ้างถึงใน อำไพ พุทธรังค์, 2556) ที่ระบุว่า ครูในโรงเรียนมัธยมของสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ยังรู้สึกโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงาน เพราะโครงสร้างการจัดห้องเรียนมีสภาพที่เบ็ดเสร็จทุกอย่างในตัวเอง (Self - Contained Classroom) ตลอดจนการต้องมีชั่วโมงสอนมากจึงเป็นอุปสรรคสำคัญ ที่ทำให้ครูไม่มีโอกาสที่จะพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อปัญหาที่ตนพบเห็นในชั้นเรียนกับเพื่อนร่วมงาน จึงทำให้ขาดโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนมุมมองทางวิชาการที่แตกต่างในวิชาชีพตนจากผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดให้มีการสนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ได้จากการสอน เป็นหัวข้อหนึ่งในวาระการประชุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประชุมระดับชั้น เพื่อให้ครูได้มีโอกาสพบปะและสนทนาถึงข้อมูลที่ได้รับร่วมกัน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ด้านการร่วมมือรวมพลังมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงที่สุด โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ท่านมีโอกาสได้สนทนาและสะท้อนแนวความคิดที่หลากหลายกับเพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติการสอน และผลการวิจัย เพื่อนำไปสู่การเสาะหาแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในด้านการติดต่อสื่อสารกันภายในโรงเรียน โดยสนับสนุนให้มีการสื่อสารอย่างเปิดกว้างระหว่างครูกับฝ่ายงานต่างๆ การติดต่อสื่อสารกันระหว่างครูต่างระดับชั้น ต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึงครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน เพื่อให้เกิดสภาพการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สะดวกและครูผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสื่อสารไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ท่านรู้สึกว่าการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมีลักษณะเปิดกว้างและสื่อสารถึงกันได้ง่าย

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือแสดงความคิดเห็นต่อวิสัยทัศน์ หรือเสนอแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดเป็นภารกิจที่จะร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยอาจจัดการประชุมร่วมกันเพื่อเสนอและปรับปรุงนโยบายของโรงเรียนจากครูทุกคน ในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการร่วมมือรวมพลังของครูโรงเรียนกุหลาบวิทยา เพื่อเป็นแนวทางให้ครูร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

สืบเนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนกุหลาบวิทยา ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมมือรวมพลัง

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สืบเนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดคือ ท่านและเพื่อนร่วมงาน ล้วนมีเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนคาทอลิก สังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เพื่อทราบถึงความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียน ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และนำมาพัฒนาเป็นแนวทางการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสังกัดฯ ต่อไป สืบเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในโรงเรียนกุหลาบวิทยา เท่านั้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ไผ่ วสยางกูร. (2557). *กระบวนการและผลของการศึกษาที่เรียนที่ผลต่อการเรียนรู้ของครู: การวิเคราะห์ เครื่องมือทางสังคม*. สืบค้นจาก

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V92/v92d0037.pdf>

ไพรัช ธีรพงษ์. (ม.ป.ป.). *การดำเนินธุรกิจ...โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. สืบค้นจาก

<http://www.ckmit.com/itbusiness/businessit.htm>

มินตรา ลายสนิทเสริกุล. (2557). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V93/v93d0032.pdf>

วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). *โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อพัฒนา วิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ*. *Academic Services Journal Prince of Songkla University*, 25, 93-102.

ศิริรัตน์ จำปีเรือง และอมรรัตน์ วัฒนธรร. (2553). *ความรู้ที่จำเป็นของคนยุคเศรษฐกิจฐานความรู้*. *วารสาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 12, 165-171.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2556). *การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบมีอาชีพ*. *วิทยากร*, 112, 89 – 92.

สายใจ ประยูรสุข. (2551). *ความต้องการการนิเทศการสอนของครูผู้สอน โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*.

สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2551).

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559. สืบค้นจาก

<http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559): ฉบับสรุป*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2554) รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 22, 115-127.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2556). *ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้*. สืบค้นจาก <http://suthep.crru.ac.th/leader31.doc>
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ และธานินทร์ ณะเอม. (2552). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 11*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (อัดสำเนา).
- อำไพ พุทธรังค์. (2556). *ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายชุมตาบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เอกชัย ชินโคตร. (2551). *การศึกษาคาทอลิก: Utopia or Reality วัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพมหานคร: ปิตินาธิช.

ภาษาอังกฤษ

- Alderfer, C. P. (1969). *A new theory of human. Organization Behavior and Human Performance*.
- Bolam, R., et al. (2005). *Creating and sustaining effective professional learning communities*. Nottingham: DfES Publications.
- DuFour, R., DuFour, R., & Eaker, R. (2008). *Revisiting professional learning communities at work: New insights for improving schools*. Bloomington. In: Solution Tree.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Austin. TX: Southwest Educational Development Lab.
- Roberts, S. M., & Pruitt, E. Z. (2009). *School as professional learning communities collaborative activities and strategies for professional development*. California: Crowin Press.
- Senge, P. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. New York: Currency Doubleday.